

SAK 9 Innkomne forslag

1. Forslagsstiller: AUF I MØRE OG ROMSDAL

Forslag:	Arbeiderpartiets fem mål for Norges medlemskap i sikkerhetsrådet: 1. Bidra til å løse langvarige konflikter, med særlig fokus på konflikter med store sivile konsekvenser 2. Gjenreise legitimiteten til FN som en institusjon preget av demokrati, åpenhet og samarbeid 3. Sette kvinners rettigheter på dagsorden og føre en aktiv feministisk utenrikspolitikk 4. Kjempe for grunnleggende rettigheter som demokrati og ytringsfrihet 5. At Norge arbeider for større tilslutning til FN-traktaten om internasjonalt forbud mot atomvåpen og gjensidig nedrustning
Begrunnelse:	I en tid med autoritære krefter på fremmarsj, må vi hegne om demokratiske institusjoner. FN er den største demokratiske institusjonen i vår tid. Det er svært positivt at Norge har fått plass i FNs sikkerhetsråd. Nå må plassen brukes til å skape forandring. Norsk utenrikspolitikk må preges av grunnpilarene fredsdiplomati, menneskerettigheter og humanitære initiativ, og dette gjelder også Norges rolle i FNs sikkerhetsråd. Norge må ta til motmæle når supermakter står i veien for at menneskerettigheter overholdes verden over. Norge må være tydelig på at folkeretten gjelder alle, og vi må opptre som et selvstendig medlem av sikkerhetsrådet.
Innstilling:	Møre og Romsdal Arbeiderparti mener Norge i FN's sikkerhetsråd bør jobbe for følgende: 1. Bidra til å løse langvarige konflikter, med særlig fokus på konflikter med store sivile konsekvenser 2. Gjenreise legitimiteten til FN som en institusjon preget av demokrati, åpenhet og samarbeid 3. Sette kvinners rettigheter på dagsorden og føre en aktiv feministisk utenrikspolitikk 4. Kjempe for grunnleggende rettigheter som demokrati og ytringsfrihet
Hadde ordet:	Emily Stangvik AUF
Forslag:	Emily Stangvik AUF - Ta inn igjen punkt 5 (Atomvåpen) i innstillingen
Vedtak:	Voting: Pkt. 1-4 i styrets innstilling ble enstemmig vedtatt. Pkt. 5 ble vedtatt tatt inn med 60 mot 51 stemmer. (6 ikke avgitt stemme,) <u>Vedtak:</u> Møre og Romsdal Arbeiderparti mener Norge i FN's sikkerhetsråd bør jobbe for følgende: 1. Bidra til å løse langvarige konflikter, med særlig fokus på konflikter med store sivile konsekvenser 2. Gjenreise legitimiteten til FN som en institusjon preget av demokrati, åpenhet og samarbeid 3. Sette kvinners rettigheter på dagsorden og føre en aktiv feministisk utenrikspolitikk 4. Kjempe for grunnleggende rettigheter som demokrati og ytringsfrihet.

5. At Norge arbeider for større tilslutning til FN-traktaten om internasjonalt forbud mot atomvåpen og gjensidig nedrustning

2. Forslagsstiller: **AUF I MØRE OG ROMSDAL**

Forslag: **Ja til etisk og bærekraftig mote**

Møre og Romsdal Arbeiderparti vil:

- Etterstrebe produkter er laget 100% av det samme materiale i et klesprodukt, slik at det blir lettere å resirkulere.
- Forby allergifremkallende, hormonforstyrrende og miljøskadelige fargestoffer som silikonvoks, petroleumskuring, mykningsmidler, tungmetaller og andre stoff som setter tekstilarbeiderne eller miljøet i fare.
- Bytte ut de forurensende kjemikaliene med fargestoffer godkjent etter Oeko-Tex 100 Standarden eller lignende krav.
- Støtte forskningsprosjekter basert på å finne nye metoder for farging og ferdigstilling av tekstiler som kan redusere vannmengden i produksjon betydelig

Begrunnelse: Mote- og klesindustrien er den tredje mest forurensende industrien etter kjøtt- og oljeindustrien, og står for 8 prosent av verdens utslipp av drivhusgasser. Den slipper ut mer enn fly- og sjøtrafikken til sammen, og har et voldsomt forbruk av vann, energi, materialsvinn i produksjonen, kjemikalier og sprøytemidler. Omtrent en halv million tonn syntetiske mikrofibre fra klærne våre som renseanleggene ikke klarer å filtrere ut, skylles ut i havene hvert år, og står for 34,8% av mikroplasten som finnes i havet kommer fra tekstilindustrien ifølge UNCTAD og verdens naturvernunion. Samtidig brukes 25 prosent av alle kjemikalier produsert over hele verden til tekstiler, og ifølge FNs miljøbyrå forårsaker farging og tekstilbehandling en femtedel av all av global industriell vannforurensning. Ved å etterstrebe produkter laget av 100 prosent samme materiale vil det bli enklere å resirkulere, og minske plasten som havner på avveie. Ved å forby giftige kjemikalier og heller bruke tekstiler og fargestoffer godkjent av den internasjonale Oeko-Tex 100 standarden, vil det være mulig å redusere avløpsvannet fra tekstilindustrien, skjerme arbeidere fra farligere arbeidsforhold og forhindre at giftig avløpsvann går på avveie.

Innstilling: **Ja til etisk og bærekraftig mote**

Møre og Romsdal Arbeiderparti vil:

- Legge til rette for produkter som er laget 100% av det samme materiale i et klesprodukt, slik at det blir lettere å resirkulere.
- Forby allergifremkallende, hormonforstyrrende og miljøskadelige fargestoffer som silikonvoks, petroleumskuring, mykningsmidler, tungmetaller og andre stoff som setter tekstilarbeiderne eller miljøet i fare.
- Bytte ut de forurensende kjemikaliene med fargestoffer godkjent etter Oeko-Tex 100 Standarden eller lignende krav.
- Støtte forskningsprosjekter basert på å finne nye metoder for farging og ferdigstilling av tekstiler som kan redusere vannmengden i produksjon betydelig

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt.

3. Forslagsstiller: **AUF I MØRE OG ROMSDAL**

- Forslag:** **Internasjonalt ansvar og systemendringer i klesindustrien**
Møre og Romsdal Arbeiderparti vil:
- At Norge selv skal bistå og oppfordre aktører som FN og Verdensbanken å tilby land og større klesprodusenter økonomiske incentiver for å bedre infrastrukturen og redusere utslippene sine.
 - Kreve at bedrifter i Norge signerer Code of Conduct med sine utenlandske samarbeidsbedrifter for å sikre regler og retningslinjer for behandling av medarbeidere og miljø.
- Begrunnelse:** FNs arbeidslivsorganisasjon, ILO, regner med at 40 millioner mennesker lever i moderne slaveri, og klesindustrien er en viktig driver av denne virkeligheten. Merker og forhandlere tar fremdeles ikke nok ansvar for lønns- og arbeidsforholdene i fabrikkene, miljøpåvirkningen av materialene de bruker, eller hvordan produktene de lager påvirker helsen til mennesker og dyr på planeten vår. Alle bedrifter innen tekstilindustrien bør med sine samarbeidspartnere ha signert Code of Conduct, etiske retningslinjer for behandling av medarbeidere og miljø. Her skal det være nulltoleranse for tvangsarbeid og barnarbeid. For å sikre organisasjonsfrihet, likestilling og rettferdig og lovbestemt inntekt, fast arbeidstid, et sikkert arbeidsmiljø, juridisk bindende arbeidsforhold, og at alle forpliktelser, lover og regler om sosial trygghet skal respekteres, skal bedriften og staten følge opp disse avtalene.
- Innstilling:** Støttes og oversendes Stortingsgruppa for videre oppfølging.
- Hadde ordet:** Ingen
- Forslag**
- Vedtak:** Innstillingen enstemmig vedtatt.

4. Forslagsstiller: **AUF I MØRE OG ROMSDAL**

- Forslag:** **Norsk og nordisk næringsliv tilknytta klesindustrien**
Møre og Romsdal Arbeiderparti vil:
- At Norge i større grad forplikter seg til klimamålene ved å investere i grønne arbeidsplasser i klesindustrien i Norge og Norden
 - At Norge tar initiativ til å utvikle et nordisk akademi for bærekraftig mote og design, slik at våre designere blir verdensledende i å designe lavutslippsmote.
 - Enkel klesreparasjon skal inn i kunst- og håndverk-pensumet på ungdomsskolen.
 - Skape incentivordninger for etableringer eller videreutviklinger av butikker og verksteder som redesigner og reparerer klær, møbler og sko.
 - Ha tydelige miljømerkinger som BCI, WFTO, Fair Wear og lignende på alle importerte klær, og tydelig merking av mangel på gode etiske - eller miljøstandarder hos produktet.
- Begrunnelse:** FNs arbeidslivsorganisasjon, ILO, regner med at 40 millioner mennesker lever i moderne slaveri, og klesindustrien er en viktig driver av denne virkeligheten. Merker og forhandlere tar fremdeles ikke nok ansvar for

lønns- og arbeidsforholdene i fabrikkene, miljøpåvirkningen av materialene de bruker, eller hvordan produktene de lager påvirker helsen til mennesker og dyr på planeten vår.

Alle bedrifter innen tekstilindustrien bør med sine samarbeidspartnere ha signert Code of Conduct, etiske retningslinjer for behandling av medarbeidere og miljø. Her skal det være nulltoleranse for tvangsarbeid og barnearbeid. For å sikre organisasjonsfrihet, likestilling og rettferdig og lovbestemt inntekt, fast arbeidstid, et sikkert arbeidsmiljø, juridisk bindende arbeidsforhold, og at alle forpliktelser, lover og regler om sosial trygghet skal respekteres, skal bedriften og staten følge opp disse avtalene.

Innstilling:

Møre og Romsdal Arbeiderparti vil:

- At Norge i større grad forplikter seg til klimamålene ved å investere i grønne arbeidsplasser i klesindustrien i Norge og Norden
- At Norge tar initiativ til å utvikle et nordisk akademi for bærekraftig mote og design, slik at våre designere blir verdensledende i å designe lavutslippsmote.
- Skape incentivordninger for etableringer eller videreutviklinger av butikker og verksteder som redesigner og reparerer klær, møbler og sko.
- Ha tydelige miljømerkinger som BCI, WFTO, Fair Wear og lignende på alle importerte klær, og tydelig merking av mangel på gode etiske - eller miljøstandarder hos produktet.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt.

5. Forslagsstiller: **AUF I MØRE OG ROMSDAL**

Forslag:

Uretturnerbare flyktninger

Møre og Romsdal Arbeiderpartiet vil:

- At ureturnerbare flyktninger skal gis midlertidig arbeidstillatelse under opphold i Norge.
- At ureturnerbare flyktninger skal ha tilgang på helsehjelp
- At enslige mindreårige asylsøkere ikke gis midlertidig oppholdstillatelse. Innføre definisjon av statsløshet, en statsløshetsprosedyre og eget oppholdsgrunnlag for statsløse.

Begrunnelse:

Uretturnerbare flyktninger er personer som av ulike årsaker ikke kan returneres med tvang til opprinnelsesland av norske myndigheter.

Både nasjonalt og internasjonalt kjennetegnes tilværelsen til papirløse flyktninger av ensomhet, frykt, maktesløshet, risiko for vold, slavelignende arbeidsforhold, utilfredsstillende levekår og mangel på psykisk og sosial støtte. De samtidige begrensningene i helse- og sosialhjelp gjør livsbetingelsene til papirløse flyktninger svært vanskelig. De har svært begrensede rettigheter i Norge. De kan ikke ta på seg lønnet arbeid, ta utdanning eller motta helsehjelp, med unntak av akutt helsehjelp.

Det å nekte mennesker muligheten til selv å forsørge seg er ikke i tråd med rettsoppfatningen i en humanitær stat. Sverige har i senere tid gitt ureturnerbare flyktninger en rekke rettigheter, som har ført til bedre livskvalitet for den enkelte. Det har heller ikke ført til flere ureturnerbare

flyktninger, som er hovedargumentet mot å gi denne gruppen menneskerettigheter.

Det siste punktet er også problematisk slik det står fordi det i praksis vil bety å gi opphold (fast) til alle barn. Det er en massiv liberalisering. Men vi har vært kritiske til for mye bruk av midlertidighet og støttet endringer som Venstre fikk gjennom i regjering om mindre bruk av midlertidighet da det ble innført en sårbarhetsvurdering for noen år tilbake. Bruken av midlertidighet har gått ned etter det og er nå svært lavt.

Innstilling: Forslaget avvises.

Begrunnelse: De aller fleste «ureturnerbare» skyldes at hovedproblemet med retur er at de selv ikke samarbeider. Hvis de får arbeidstillatelse vil det undergrave returarbeidet og Norge risikerer å sitte med masse folk som ikke har beskyttelsesbehov (hadde de vært forfulgt så hadde de fått opphold) som er i limbo i lang tid fordi de ser seg tjent med midlertidig arbeidstillatelser fremfor retur. Derfor er det nei til det første punktet i det som det er enighet om Arbeiderpartiets programkomité. Får du avslag skal du returnere. Det må være hovedlinja. Da prioriterer vi de som faktisk har behov for beskyttelse fordi de er forfulgt og ikke kan få beskyttelse i hjemlandet. Programforslaget inneholder forslag om å gjennomgå praksisen av rett til nødvendig helsehjelp som ikke kan vente, for personer uten lovlig opphold, og vurdere ordninger for å sikre at disse rettighetene oppfylles. Videre å utarbeide en ny strategi for migrasjonshelse og satse på forskning på dette feltet.

Hadde ordet: Kristina M. Roald AUF

Forslag: Forslag fra Kristina M. Roald AUF - Opprettholde saken om ureturnerbare flyktninger i sin helhet.

Vedtak; Forslaget fra Kristina M. Roald fikk 51 stemmer. Styrets innstilling fikk 70 stemmer og er vedtatt.

6. Forslagsstiller: HUSTADVIKA ARBEIDERPARTI

Forslag: **Byggingen av fellessykehuset for Nordmøre og Romsdal må starte våren 2021**

Begrunnelse: Nordmøre og Romsdal må snarest få på plass det nye fellessykehuset. Møre og Romsdal Arbeiderparti forventer at byggestart på Hjelset blir senest våren 2021.

Vi i Møre og Romsdal Arbeiderparti mener at det er helt uakseptabelt å ytterligere utsette byggingen av fellessykehuset. Innbyggerne i Nordmøre og Romsdal har ventet lenge nok.

Det må legges mer penger på bordet for å få bygd sykehuset. Kostnadsrammen må derfor økes slik at det nye sykehuset inneholder de nødvendige funksjoner og har tilstrekkelig kapasitet til å gi våre innbyggere i Nordmøre og Romsdal et godt og framtidsrettet sykehusstilbud.

Innstilling: Sees i sammenheng med forslag 11.

Hadde ordet:

Forslag

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt.

7. Forslagsstiller: HUSTADVIKA ARBEIDERPARTI

Forslag: **Arbeiderpartiet sentralt må ta ansvar for sikring av arkivverdige dokumenter**

Begrunnelse: Det må på plass rutiner og arkivsystem for møtereferater og regnskap for lokallag. Det ligger fra tidligere møteprotokoller og regnskap på papir hos flere personer med tidligere verv i lokallagene. Etter at det ble vanlig å bruke pc, ligger dokumentene på ulike pc-er, og det er store muligheter for at mye vil forsvinne etter som tiden går. Den som er leder, sekretær og kasserer tar stort sett ansvar for dette i forhold til deres funksjonsperiode, men hva med etterpå?

Innstilling: Støttes og oversendes styret for videre oppfølging regionalt.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt.

8. Forslagsstiller: SUNNDAL ARBEIDERPARTI

Forslag: **Statsallmenningene våre bør forvaltes godt og langsiktig**

Begrunnelse: Statsallmenningene omfatter mange av våre flotteste fjellområder – til sammen nesten 30 mil daa. I statsallmenningene eier staten grunnen, mens fjellstyrene forvalter jakt, fiske og andre bruksretter (beite, setring m.m.). Fjellstyrene driver omfattende tilrettelegging for friluftsliv og styrker lokalt næringsliv. Statsallmenningene gir tilgang til rimelig og godt tilrettelagt jakt, fiske og annet friluftsliv for svært mange. Finansiering av fjellstyrenes forvaltning innebærer et viktig politisk verdivalg. Verdivalget handler om hvorvidt forvaltningen av statsallmenningene skal betales av den enkelte bruker gjennom økte priser på jakt, fiske og friluftstilbud, eller om forvaltningen av statsallmenningene skal ses på som en samfunnsoppgave som også bør finansieres over statsbudsjettet. Trenden de siste 7 årene har vært at den statlige finansieringen av fjellstyrenes aktivitet er redusert betydelig, mens det i økende grad er den enkelte bruker som finansierer forvaltningen av statsallmenningene gjennom økte priser på jakt, fiske og friluftstilbud. Statsallmenningene våre bør forvaltes godt og langsiktig. Dette er eiendommer som fortsatt bør ligge i front når det gjelder kunnskapsbasert forvaltning og høy kvalitet på tilrettelegging. Til det trengs ressurser som sikrer tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Fjellstyrene er arbeidsgiver for ca. 60 årsverk. Fjellstyrenes ansatte har høy naturfaglig kompetanse og stor lokalkunnskap. I dag dekker staten ca. 10% av kostnadene for fjellstyrenes forvaltning. Andelen er raskt avtagende. Vi registrerer med glede at Ap, Sp og Frp nå vil snu denne trenden og styrke fjellstyrenes økonomi i statsbudsjettet for 2021. Stortinget vedtar imidlertid et statsbudsjett for 2021 med fortsatt reduksjon i bevilgningen til fjellstyrene.

Vi håper det vil være politisk flertall for å styrke fjellstyrene ved neste korsveg – dvs. i revidert budsjett våren 2021. Det vil ha stor betydning for folkehelse, for å sikre gode og rimelige tilbud om jakt, fiske og annet friluftsliv til svært mange og det vil styrke landbruket og annet lokalt næringsliv.

Vi vil oppfordre Arbeiderpartiet til å flagge vår holdning til dette spørsmålet før valget til høsten. Mange er opptatt av dette!

Innstilling: Statsallmenningene våre bør forvaltes godt og langsiktig. Møre og Romsdal Arbeiderparti sier nei til salg av Norge og krever at fjellstyrene har tilstrekkelige bevilgninger.

Hadde ordet: Arne Håkon Sandnes, Per Vidar Kjølmoen og Ole Furu.
Forslag Alternativt forslag fra Arne H. Sandnes:
«Møre og Romsdal Arbeiderparti krever at den daglige forvaltningen av villreinen og allmennhetens tilgang til jakt, fiske og friluftsliv i Statsallmenningene sikres gjennom økte økonomiske rammer til fjellstyrene. Møre og Romsdal Arbeiderparti sier nei til salg av Norge.»

Vedtak: Innstillingen med Sandnes sitt tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Statsallmenningene våre bør forvaltes godt og langsiktig. Møre og Romsdal Arbeiderparti sier nei til salg av Norge og krever at fjellstyrene har tilstrekkelige bevilgninger. Møre og Romsdal Arbeiderparti krever at den daglige forvaltningen av villreinen og allmennhetens tilgang til jakt, fiske og friluftsliv i Statsallmenningene sikres gjennom økte økonomiske rammer til fjellstyrene.

9. Forslagsstiller: AURE ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil uttrykke mistillit til styret og de som sitter i ledelsen av Helse Møre og Romsdal.

Begrunnelse: Helse Møre og Romsdal er en viktig og vesentlig institusjon for trygghet og sikkerhet for befolkningen. Slik er det meget viktig at HMR opptrer og fremstår på en måte som gir grunnlag for tillit. Det registreres mye uro omkring helseforetaket, bl.a. ved situasjonen for Aure Rehabiliteringssenter og Fødeavdelingen ved sykehuset i Kristiansund, som over tid er truet med nedleggelse. På toppen av dette har foretaket brukt 600 mill. kroner til byggingen av det nye SNR, uten at det er kommet til en beslutning om å kunne komme i gang med bygging. Dette er en bruk av tildelte budsjett og midler som vitner om meget dårlig planlegging og ledelse.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil uttrykke mistillit til helseminister Bent Høie (Høyre) på bakgrunn av blant annet situasjonen for Aure Rehabiliteringssenter, fødeavdelingen i Kristiansund og alt rotet rundt sykehuset for Nordmøre og Romsdal (SNR).

Hadde ordet: Jack Narve Sæther, Per Vidar Kjølmoen
Forslag Jack Narve Sæter foreslo at «alt rotet» erstattes med «all usikkerheten»
Vedtak: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil uttrykke mistillit til helseminister Bent Høie (Høyre) på bakgrunn av blant annet situasjonen for Aure Rehabiliteringssenter, fødeavdelingen i Kristiansund og all usikkerheten rundt sykehuset for Nordmøre og Romsdal (SNR).

10. Forslagsstiller: AURE ARBEIDERPARTI

Forslag:	Arbeiderpartiet skal arbeide for å redusere ordinære fergetakster med 50 % i løpet av kommende stortingsperiode. For fylkeskommunale samband legger en til grunn at dette gjennomføres uten at det går på bekostning av andre fylkeskommunale oppgaver.
Begrunnelse:	Vi er en kommune og et fylke som er bundet sammen av ferger. Dette er en del av vårt veinett og vi kan ikke lastes vesentlig mere for å komme oss rundt på jobb, skole, sykehus, fritidsaktiviteter osv. enn andre steder i landet. Et annet argument er at turister finner det for dyrt å besøke oss med de prisene som er i dag.
Innstilling:	Støttes. Møre og Romsdal Arbeiderparti er meget tilfreds med at programkomitéen har gått inn for vårt forslag i saka.
Hadde ordet:	Ingen
Forslag	
Vedtak:	Innstillingen enstemmig vedtatt.

11. Forslagsstiller: **AURE ARBEIDERPARTI**

Forslag:	Arbeiderpartiet vil arbeide aktivt med å sikre at fødetilbudet i Kristiansund blir bevart på permanent basis også etter at nytt sykehus i Molde blir satt i drift.
Begrunnelse:	Helse Møre og Romsdals arrogante neglisjering av stortingsvedtak fra mai 2020, hvor det ble bestemt at fødetilbudet i Kristiansund skulle opprettholdes til nytt sykehus i Molde ble satt i drift. Begrunnelse for nedstengning fra 8. februar 2021 var at forsvarligheten ikke kunne opprettholdes, og at det var rekrutteringsproblemer for å få t ak i jordmødre og gynekologer til avdelingen i Kristiansund. Man trenger ikke å være rakettforsker for å skjønne at en nedleggingstruet arbeidsplass har vansker med å rekruttere fagfolk til ledige stillinger. Vedtaket fra ledelsen i Helse Møre og Romsdal føyer seg godt inn i rekken av flere dårlige vedtak. Aure og Smøla blir kraftig berørt av dette vedtaket, og for fødende og pårørende vil det bli en reisevei på ca 3 timer til nærmeste fødeavdeling, enten St. Olav eller Molde. Det er i distriktene verdier skapes, og det er viktig for Arbeiderpartiet av beholder viktige tilbud også her for å sikre bostedsattraktivitet i framtiden, at folk ønsker å bosette seg her. Arbeiderpartiet må ta distriktsnorge på alvor, og ta hele landet i bruk.
Innstilling:	Møre og Romsdal Arbeiderparti står klart fast på tidligere vedtak om fellessjukehus for Nordmøre og Romsdal og legger til grunn at bygging skjer med de funksjoner og den fremdrift som er planlagt. MRAP krever opprettholdelse av begge fødeavdelingene i Kristiansund og Molde fram til SNR står ferdig. Møre og Romsdal Arbeiderparti ser bekymringen for tryggheten til fødende kvinner i fylket med lang reisevei, og støtter opprettholdelse av et fødetilbud i Kristiansund også etter at fellessjukehuset står ferdig. Det er en klar forutsetning at dette skjer innenfor forsvarlige faglige og økonomiske rammer, og at det ikke går på bekostning av det øvrige spesialisthelsetilbudet i fylket.

Hadde ordet: Berit Tønnesen, Kristiansund. Per Vidar Kjølmoen, fylkesstyret.

Forslag: Forslag: Berit Tønnesen (38) Kristiansund -foreslår at denne setningen strykes fra innstillingen i forslag nr 11:

"Det er en klar forutsetning at dette skjer innenfor forsvarlige faglige og økonomiske rammer, og at det ikke går på bekostning av det øvrige spesialisthelsetilbudet i fylket.»

Vedtak: Berit Tønnesen forslag fikk 56 stemmer. Innstillingen fikk 60 stemmer og er vedtatt.

12. Forslagsstiller: SURNADAL ARBEIDERPARTI

Forslag: Aukra satsing på gang-/sykkelvegar.

Begrunnelse: Gang-/sykkelvegar er både trafikktrygging, helsebringande og miljøvenleg, men det har ikkje vorte prioritert nok i fylket. Det er viktig for trafikktryggleiken å ha egne vegar for mjuke trafikantar. Det er godt for helsa å bruke føtene og sykkelen meir. Det er miljøvenleg å bruke føtene og sykkelen framføre å kjøre bil, da det vil redusera klimautsleppa. No når fylkesvegar opnar for lengre vogntog, aukar også behovet for gode trygge gang og sykkelvegar.

Innstilling: Vedtas og oversendes fylkestingsgruppa.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

13. Forslagsstiller: SURNADAL ARBEIDERPARTI

Forslag:

- Arbeiderpartiet krev at regjeringa kommer med friske pengar til fergedrifta!
- Avtalen med fergeselskapet må endres slik at ferger, som har ledig plass, ikke går fra kaia uten å ta om bord biler som er kommet til rett tid. Også andre utilsiktede følger ved avtalen, som gir et dårligere tilbud, må endres.

Begrunnelse: De fleste innbyggerne i fergefylket Møre og Romsdal er avhengige av ferger. Mange må ta flere ferger daglig for komme seg til og fra jobb. Den formidable økningen i fergeprisene vi nå er vitne til må reverseres. Her må regjeringa komme med mer pengar allerede i revidert nasjonalbudsjett, slik at vi får akseptable priser for pendlere, næringsliv, syketransport, turister, studenter og alle trafikantar. Når Autopassregulativet blir innført fra 1.juli, må vi ha oppgraderte og nok parkeringsplasser ved fergekaiene, da vi forventer sterk økning av passasjerer som setter igjen bilen ved kaia. Erfaringer fra flere ferger i fylket viser uheldige episoder, og her må reglene endres til gunst for passasjerene. Vi gjør ikke noe med større ferger, hvis ikke mannskapet har tid til å fylle ferga. Det er heller ikke til gunst for trafikantene at ferga får følgebot på flere avganger, når det fører

til at den ligger til neste ruteavgang når ferga er i stand igjen og fergekøen er lengre enn lang.

Innstilling: Se innstilling i forslag 10. Andre kulepunkt oversendes fylkestingsgruppa.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak: Enstemmig vedtak - Se forslag 10. Andre kulepunkt oversendes fylkestingsgruppa.

14. Forslagsstiller: SURNADAL ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti tar kontakt med de sentrale myndigheter for å samordne ressursene slik at fylkesveg 65 kan utbedres og forberedes, også for modulvogntog, snarest.

Begrunnelse: Fylkesveg 65 er:

- En av de viktigste samferdselsårene og eksportveiene ut og inn av Surnadal og deler av Trøndelag.
- Vegen er under oppløsning, og næringsliv, transportnæringa, ambulanse-tjenesta og buss-selskapa fortviler.
- Et viktig argument er også at RV-39 skal ombygges i løpet av de 3-4 nærmeste årene, og da vil tungtransporten øke med ca 28% på FV-65.

For Pipelife Norge AS med sin fabrikk i Surnadal vil en løsning ved en oppgradering /opprustning beregnet for modulvogntog, bety at man kan laste 33% mere volum på hvert vogntog. FOR EN MILJØGEVINST

Innstilling: Vedtas og oversendes fylkestingsgruppa

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt.

15. Forslagsstiller: SURNADAL ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti skal jobbe for at det skal legges til rette for desentralisert tilbud av kjeveortoped i fylket.

Begrunnelse: Møre og Romsdal har 34 tannklinikker rundt om i fylket. Mange av de som kommer på distriktskontorene får den behandlingen og oppfølgingen de trenger på kontorene, men mange blir også henvist videre til spesialister eller kjeveortopeder av ulike grunner.

For barn og unge vil ulike justeringer av tannstilling, som plater eller reguleringer, bli nødvendig. Dette er langvarige behandlinger over år, som krever oppfølging og justeringer månedlig, om ikke oftere. Spesialistene eller kjeveortopedene har oftest tilholdssted i byene.

For innbyggere i distriktene medfører dette at barn og unge må ta fri halve eller hele dager fra skole og undervisning, selv om behandling oftest bare tar noen minutter. På grunn av dårlig eller manglende kollektivtransport, må barna og unge kjøres til og fra behandling. Ofte må foreldre, med eller uten lønn, må ta seg fri fra jobb.

Møre og Romsdal har forpliktet seg til å fremme bærekraft. Å legge til rette for desentralisert tilbud av kjeveortoped vil være et lite kinderegge i så tilfelle;

Det vil være mer miljøvennlig å la en person kjøre et par timer, enn at 10-15-20 kjører samme veien.

Det vil bli mindre ulikheter mellom by og bygd.

Det vil bli mindre ulikheter mellom de som kan ta seg fri fra jobb og de som ikke ser seg råd til det.

Det vil være god økonomi for alle bedrifter som slipper å miste arbeidskraft, om de gir permisjon med eller uten lønn.

Og barn og ungdom fra distriktene vil ikke miste verdifull undervisning.

Innstilling: Vedtas og oversendes fylkestingsgruppa.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

16. Forslagsstiller: SURNADAL ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil ha en økt satsing på kollektivtrafikk og arbeide for gode og helhetlige kollektivruter i hele fylket.

Begrunnelse: I fylkesplana er det vedtatt å satse på kollektivtransport. Dette må også gjenspeiles gjennom en satsing og bedre tilbud, ikke redusert slik som det nå er foreslått.

En reduksjon i tilbud og økning i pris, vil i stor grad ramme våre studenter som skal fram og tilbake til sine høgskoler i byene.

For at innbyggere/trafikanter skal velge kollektivt, må prisene være akseptable og ikke bli lagt på et nivå som gjør at man heller velger mer miljøbelastende alternativ.

Arbeiderpartiet kan være med å øke tilbudet av bestillingstransport der dette er hensiktsmessig.

Innstilling: Vedtas og oversendes fylkestingsgruppa.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

17. Forslagsstiller: SURNADAL ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil at vasskraftkommunane fortsatt skal ha dei kraftinntektene dei har i dag.

Begrunnelse: Konesjonskrafta er ei avståing av kraft frå kraftprodusentar til dei kommunar og regionar som har kraftinngrepa. Om ordninga blir erstatta av aukiing i grunnrenteskatten, vil staten omfordele inntektene mellom alle kommunar - og balansere det mot andre typer tilskot. Den foreslåtte endringa vil føre til at ein lausriver verdiskapinga frå dei områda som stiller naturen til disposisjon.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil at vasskraftkommunane fortsatt skal ha dei kraftinntektene dei har i dag.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt

18. Forslagsstiller: SURNADAL ARBEIDERPARTI

- Forslag:** **Plast i havet**
Møre og Romsdal Arbeiderparti skal jobbe for et plastfritt hav. Arbeiderpartiet må være en pådriver for at plast, nasjonalt og internasjonalt, ikke havner i naturen.
- Begrunnelse:** Det er et stort internasjonalt problem at mye av plasten som blir produsert havner i naturen.
FN har vedtatt 17 bærekraftsmål, og et av de er «Rent hav»
Som medlem i FN har vi forpliktet oss til å ta plastproblemet på alvor.
- Innstilling:** Møre og Romsdal Arbeiderparti skal jobbe for et plastfritt hav. Arbeiderpartiet må være en pådriver for at plast, nasjonalt og internasjonalt, ikke havner i naturen. Oversendes redaksjonskomiteen for en helhetlig uttalelse.
- Hadde ordet:** Ingen
- Forslag**
Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

19. Forslagsstiller: SURNADAL ARBEIDERPARTI

- Forslag:** **Vidaregåande skole.**
Møre og Romsdal Arbeiderparti vil oppretthalde ein desentralisert struktur kva gjeld vidaregåande skolar i fylket.
- Begrunnelse:** Ein desentralisert skolestruktur vil fremme den høge gjennomføringa vi har i dei vidaregåande skolane i fylket. Ein desentralisert skolestruktur vil sikre kompetansen som trengs i næringslivet og i det offentlege i heile fylket. Ein desentralisert skolestruktur gjer at så få elevar som mogleg må reise bort og bu på hybel for å få gjennomført vidaregåande skole.
- Innstilling:** Støttes og oversendes fylkestingsgruppa.
- Hadde ordet:** Ingen
- Forslag**
Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

20. Forslagsstiller: SYKKYLVEN ARBEIDERPARTI

- Forslag:** I mange kommuner vert barnetrygd rekna med i inntektsgrunnlaget når satsen for sosialhjelp skal fadtsettast. Sykkylven Arbeidarparti gjer framlegg om at barnetrygd skal haldast utanom inntektsgrunnlaget når satsen for sosialhjelp skal fadtsettast, og at dette ikkje skal vere opp til kvar einskild kommune å avgjere, men ei nasjonal ordning.
- Begrunnelse:** Den ordninga vi har i dag der kvar einskild kommune står fritt til å rekne barnetrygd som ein del av inntekta til familien, gjer at dei fattigaste i samfunnet vårt risikerer å bli endå fattigare på grunn av dårleg kommuneøkonomi.
Dette rammar fyrst og fremst borna i dei familiane det gjeld.

Dette er ikkje i samsvar med verdigrunnlaget vårt om å yte etter evne og få etter behov.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeidarparti meiner barnetrygd skal haldast utanom inntektsgrunnlaget ved utrekning av sosialhjelp, og krev at det kjem nasjonale retningslinjer for å sikre dette prinsippet i alle kommunar.

Hadde ordet: Karen Høydal, Ørsta
Forslag

Vedtak Innstillingen vedtatt mot 9 stemmer.

21. Forslagsstiller: SYKKYLVEN ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal arbeidarparti meiner det er på høg tid at sjukehus finansieringa og forbetring av føretaksmodellen blir teken på alvor, at sjukehusa skal finansierast etter stk. pris prinsippet må det bli slutt på.

Begrunnelse: Møre og Romsdal Arbeidarparti ser med stor uro på situasjonen kring økonomien i Helse Møre og Romsdal! Vi har hatt store utskiftingar i både styre og leiing dei siste åra utan at det har gjort situasjonen betre og gitt meir tryggleik til pasientane. Stadige krav om nedskjeringar i budsjetta gjer situasjonen for dei som jobbar med pasientane svært krevjande, og vil på sikt gå ut over pasient tryggleiken. Finansieringsmodellen med helseføretak vi har i dag tek etter vårt syn ikkje omsyn til pasientane sitt beste. Vi ber om at partiet sentralt ser på finansieringsmodellen på nytt, og sørge for auka politisk styring og at sjukehusa samhandlar betre med primærhelsetenesta.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti mener dagens helseforetaksmodell må avløses med en mer demokratisk styringsmodell hvor den politiske styringa av spesialisthelsetjenesten må styrkes og det politiske ansvaret tydeliggjøres.

Møre og Romsdal Arbeiderparti støtter konklusjonene fra arbeidsgruppa i fylkespartiet som har sett på alternative styringsmodeller for spesialisthelsetjenesten. Møre og Romsdal Arbeiderparti mener, i likhet med arbeidsgruppa, at en av velferdsstatens aller viktigste sektorer må styres gjennom en forvaltningsmodell, mindre vekt på marked, uten new public management, mer tillit, medvirkning og samhandling. Dette innebærer gode tjenester, nærhet til bruker, respekt for fagfolk og involvering av ansatte.

Hadde ordet: Ingen
Forslag
Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

22. Forslagsstiller: SYKKYLVEN ARBEIDERPARTI

Forslag: Møre og Romsdal Arbeidarparti meiner at Stortingsgruppa bør aktivere medlemmane med meir direkte digitale tilbakemeldingar, då spesielt frå medlemmane til stortingsgruppa.

Begrunnelse: Gjennom mange år har mange medlemmar følt på at ein ikkje når fram til stortingsgruppa. Dette er noko Sykkylven Arbeidarparti ser som nødvendig å få gjort noko med. Forslaget er då at stortingsgruppa aktivt spør etter tilbakemeldingar frå medlemmane om korleis partiet skal stille seg i enkelte saker.

I dagens teknologiske samfunn er det enkelt å digitalt stille korte spørsmål (spørjeundersøking) som kan sendast på ein link i ein SMS/mail. Svaralternativa treng ikkje å vere så veldig avanserte, men enkle ja/nei eller at ein kan skrive inn eit kort svar. Eit eksempel kor gale det kan gå når ein ikkje lytter til medlemmane er ACER saka. Størstedelen av fylkespartia og veldig mange medlemmar var imot, medan stortingsgruppa gjekk på tvers av desse tilrådingane. Å lytte på grasrota er noko av det viktigaste, det er på grasrota at ein kan fange opp meiningane i folkeopinionen.

Vi får mailar tilsendt frå sentralt hold, men ofte blir dette berre einvegskommunikasjon i forhold til partiprogrammet. I Sykkylven har vi alltid kommunerådsmøte med medlemmane veka før eit kommunestyremøte. Dette for å rådføre oss med dei og dei kan kome med tilbakemeldingar til oss som skal behandle sakene i kommunestyremøtet. Tilsvarande kunne det ha vore på stortinget, der ein digitalt kunne stille spørsmål til Fylkespartia og medlemmar om råd i enkelte saker. Altså som eit Stortingsrådsmøte for medlemmar.

Innstilling: Støttast og oversendast stortingsgruppa.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

23. Forslagsstiller: AUKRA ARBEIDERPARTI

Forslag: **Hurtiglادestasjoner**

Møre og Romsdal Arbeidarparti oppfordrer Storting og Regjering, så fort som mulig, til å bidra til at flere hurtiglادestasjoner blir bygd ut i byene og distriktene.

Dette vil være i tråd med det statlige målet om at alle biler som blir solgt fra 2025 skal være nullutslippsbiler.

Begrunnelse: Ved nykjøp eller leasing av bil så er det flere og flere som velger elektrisk drivlinje. I 2020 så var ca 53 % helelektriske biler. I 2021 så er andelen spådd til en plass mellom 65-70 % el biler. I tillegg så vil flere bilprodusenter i år tilby varebiler med elektrisk drivlinje som vil ytterligere føre til flere elektriske kjøretøy på norske veier.

Dette vil i økende grad føre til et enda større behov for flere ladestasjoner som markedet ikke uten hjelp vil klare å bygge ut raskt nok etter behovet.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti oppfordrer Storting og Regjering, så fort som mulig, til å bidra til at flere hurtiglادestasjoner blir bygd ut i byene og distriktene. Dette vil være i tråd med det statlige målet om at alle nye biler som blir solgt fra 2025 skal være nullutslippsbiler.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

24. Forslagsstiller: **AUKRA ARBEIDERPARTI**

Forslag: **Hydrogensatsing**

Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide målretta for å få fortgang i næringsutvikling og arbeidsplasskaping, herunder hydrogensatsning i Aukra.

Begrunnelse: I desember i 2019 miste våre innbyggjarar jobbane sine ved Aukra si største hjørnesteinsbedrift, Vard. Sidan mars har folk vore ekstra redde. For å klare seg økonomisk. Ha nok pengar til mat og faste utgifter. Kome seg inn på ein arbeidsmarknad. Vårt næringsliv er det som gir Aukra dei største skatteinntektene for at vi kan oppretthalde våre velferdstenester. Vi er ei lita kommune. Med fantastiske muligheiter. Om vi spelar korta våre rett. I snart 1,5 år har vi hatt med oss eit einstemmig kommunestyrevedtak om hydrogensatsing. Vi må snarleg rigge oss annleis for framtida. Ikkje satse alt på ein «hest». Vi må skape nytt liv og vekst. Vi må bidra til optimisme for også for våre små bedrifter, enkeltmannsforetak og gryndarar. Og for UNGDOMEN.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil arbeide målretta for å få fortgang i næringsutvikling og arbeidsplasskaping, herunder hydrogensatsning på aktuelle steder i Møre og Romsdal.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

25. Forslagsstiller: **AUKRA ARBEIDERPARTI**

Forslag:

- Møre og Romsdal Arbeiderparti ønsker å senke egenandelen for pendlere til maks 2013-nivå, justert for prisstigning.
- Møre og Romsdal Arbeiderparti ønsker å gjeninnføre fradraget for ukependlere.

Begrunnelse: Dagens regjering har gjort det dyrere å være bosatt i distriktet og være avhengig av å pendle til jobb, enten daglig eller som ukependler. Dette har de gjort ved å sette opp egenandelen før man får reisefradrag på skatten fra 13 950 i 2013 til 23 900 i 2021. Enda verre er det for ukependlere som tidligere kunne trekke fra 205 kroner per døgn for merkostnaden ved to husholdninger. Hvis du har tilgang til vann og ei kokeplate har regjeringen sørget for at det fradraget er satt til 0. Dette er en distriktsfiendtlig politikk som kan føre til økt fraflytting i distriktene. Aukra Arbeiderparti ønsker å senke egenandelen for pendlere og gjeninnføre fradraget for ukependlere.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti ønsker å senke egenandelen for pendlere til maks 2013-nivå, justert for prisstigning. Møre og Romsdal Arbeiderparti ønsker å gjeninnføre fradraget for ukependlere.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

26. Forslagsstiller: AUKRA ARBEIDERPARTI

Forslag: **Vi vil ha halv pris på ferger!**

Møre og Romsdal Arbeiderparti stiller seg bak initiativet om å få halvert fergeprisane i heile Norge NO!

Begrunnelse: Fergene er vår hovedveg. Vi skal ha like vilkår for samferdsel som sentrale strom i landet. Så eigentleg burde vi etter å ha betalt for ferger ALLTID, hatt gratis ferger no.
Det bør vere MÅLET.
Ferger er sjølvstøtt ein del av kystfolkets infrastruktur.
Vi vil fortsette å leve i kystfylker!
Infrastrukturen i Norge må verte meir rettferdig.
Kvifor er fergeprisar og fergeavgongar ei sak vi aldri gir oss på?

FORDI DET ER HER VI BUR.

FORDI DET ER HER VI VIL BU.

Og vi har stolpetru på livet der vi bur.

Og ferger er hovedveg i våre distrikt.

For oss er det likegyldig om det er ein statleg, fylkeskommunal eller kommunal veg. Fergene må vi ta for å oppretthalde alt liv i distrikta!

Auken i fergetakstar gjer oss som bur i kystkommuner urolige for framtida.

Den sterke auken i fergetakstar som vert velsigna av Regjeringa er kritisk for heile Norge!

Møre og Romsdal HAR ikkje meir pengar til ferger.

Og la oss slutte å kaste vekk meir tid på kven og kva som har fått oss i dette uføret. La oss samle oss om LØYSINGA!

.....

Ein fergetur i Aukra t/retur kostar 224,-kr.

Med Autopass 112,-kr

Reiser du kvar dag vert det 1.568,-kr. i veka.

Kvar mnd 6.272,-kr

Eit år 75.264,-kr.

Innstilling: Se innstilling i forslag nummer 10.

Hadde ordet: Ingen

Forslag ;

Vedtak Saken ferdig behandlet, se forslag 10.

27. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: **Betre levekår for LHBTQ+ i Møre og Romsdal**

- Det må gjennomførast ei Nasjonal levekårsundersøking for å kartlegge skeive sine levekår i Norgel.
- På bakgrunn av kartlegginga må ein sette i verk konkrete tiltak for å sikre deltaking på lik linje for alle, uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet, livssyn, alder, seksuell orientering og funksjonsevne.
- Det må arbeidast målretta med kompetanseauke, spesielt retta mot kommunane og skule/oppvekst.

Begrunnelse: Mangfald og toleranse er ein viktig faktor i utviklinga av gode og berekraftige samfunn. Eit rikt mangfald gir grobottn for kreativitet, tilflytting og vekst.

Samstundes er det ein menneskerett og ein demokratisk grunnverdi at alle har lik deltaking i samfunnet uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet, livssyn, alder, seksuell orientering og funksjonsevne.

I 2018 vart det gjennomført ei levekårsundersøking for skeive i Agder. Der kjem det fram at skeive er meir utsett for psykiske helseplager, har høgare sjølvmoersrate og er meir utsett for vald og diskriminering. Det kjem også fram at dette i stor grad er knytt til manglande kompetanse, både i offentleg sektor, utdanningsinstitusjonar og i næringslivet. i

Det er grunn til å tru at Møre og Romsdal er samanliknbar med Agder på dette området. Noko som er kritisk både for dagens situasjon og framtidig utvikling i fylket. Ligestilling, inkludering og ulikskap er også viktige kriterier for å nå FN sine berekraftsmål som vi har forplikta oss til å arbeide mot.

i https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/cdn.ligestillingssenteret.no/wp-content/uploads/2018/08/22132317/Skeiv-i-Agder_Kortversjon_redusertstoerrelse.pdf

Innstilling: Det må gjennomførast ei Nasjonal levekårsundersøking for å kartlegge skeive sine levekår i Norge. Oversendes Stortingsgruppa.

Hadde ordet: Gjermund Kvernmo Langset, Ålesund
Forslag Gjermund Kvernmo Langset(123) Ålesund Til sak 27. Opprettholde innsendt forslag til vedtak.

- Det må gjennomførast ei Nasjonal levekårsundersøking for å kartlegge skeive sine levekår i Norgel.
- På bakgrunn av kartlegginga må ein sette i verk konkrete tiltak for å sikre deltaking på lik linje for alle, uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet, livssyn, alder, seksuell orientering og funksjonsevne.
- Det må arbeidast målretta med kompetanseauke, spesielt retta mot kommunane og skule/oppvekst.

Vedtak Innstillingen fikk 32 stemmer – Langset sitt forslag fikk 72 stemmer og er vedtatt.

- Det må gjennomførast ei Nasjonal levekårsundersøking for å kartlegge skeive sine levekår i Norgel.
- På bakgrunn av kartlegginga må ein sette i verk konkrete tiltak for å sikre deltaking på lik linje for alle, uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet, livssyn, alder, seksuell orientering og funksjonsevne.
- Det må arbeidast målretta med kompetanseauke, spesielt retta mot kommunane og skule/oppvekst.

28. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: **Fornybar energi frå tidevatn og havstraumar**
Det må kome ei statleg satsing mot fornybar energi frå tidevatn og havstraumar.

Begrunnelse: Som følgje av elektrifiseringa i samfunnet og overgangen frå fossil til fornybar energi, er det eit stort behov for nye berekraftige energikjelder. Noreg er rik på vasskraft og det er peika på solkraft og vindkraft til havs som andre viktige kjelder framover.

Ei anna kjelde der Noreg har moglegheit til å ta ein posisjon er å hente kraft frå tidevatn og havstraumar. Noreg har eit næringsliv som er fremst i verda på undervatntechnologi (Subsea), med kompetanse og teknologi bygd opp gjennom ei årrekke med utvinning av olje og gass. Dette bør vi nytte til nye og framtidsretta områder, som både vil bevare kompetanse, skape arbeidsplassar og bidra i å nå FN sine berekraftsmål.

Tidevatn og havstraumar er utømmelege og konstante energikjelder. Det vert utvikla teknologi over heile verda, men det har ikkje fått stor effekt i kraftmarknaden så langt. Det er også truleg mindre konfliktfylt enn å skulle hente ut energi med store naturinngrep i vassdrag eller på land. Her er det moglegheiter for både innanlands installasjonar og ein eksportindustri for den maritime næringa.

Innstilling: Støttes.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

29. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: **Innføre samtykkelov i Noreg**
Noreg må innføre ein samtykkelov.

Begrunnelse: Valdtekt er eit omfattande samfunnsproblem i Noreg. I fleire europeiske land, mellom anna Sverige og Danmark er det vedteke ein samtykkelov. Dette er ei tydeliggjering av straffelovens valdtektsbestemming, slik at seksuell omgang utan samtykke er valdtekt. I Sverige har talet personar dømt for valdtekt auka med 75% sidan den vart innført i 2017.

Noreg har mellom anna fått kritikk frå både FN sin kvinnekomité og Amnesty International for å ikkje ha ei slik lovgjeving.

Ein samtykkelov vil gi kvinner og menn som er utsett for valdtekt ein betre rettstryggleik og vere eit viktig signal i det førebyggjande arbeidet. Det tek fokuset vekk frå om det vart gitt signal til ynskje om seksuell handling, over til om det vart gitt samtykke ved bruk av ord.

I 2017 vart ei slik lovendring fremma på Stortinget av SV, men vart stemt ned av regjeringspartia.

Innstilling: Møre og Romsdal Arbeiderparti vil bekjempe valdtekt gjennom blant annet å tydeliggjøre straffeloven, slik at ordlyden gjenspeiler at seksuell omgang utan samtykke er forbudt. Oversendes stortingsgruppa for vidare oppfølging.

Hadde ordet: Gjermund Kvernmo Langset, Ålesund.

Forslag Gjermund Kvernmo Langset(123) Ålesund. Til sak 29. Endringsforslag til vedtak.

«Møre og Romsdal Arbeidarparti vil innføre ein samtykkelov i Noreg. Straffeloven må endrast slik at seksuell omgang utan samtykke er forbode. Sendast over til stortingsgruppa for vidare oppfølging.»

Vedtak: Innstillingen fikk 52 stemmer – Langset sitt forslag fikk 59 stemmer og er vedtatt.

Møre og Romsdal Arbeidarparti vil innføre ein samtykkelov i Noreg. Straffeloven må endrast slik at seksuell omgang utan samtykke er forbode. Sendast over til stortingsgruppa for vidare oppfølging.»

30. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: **Rett til gratis fysioterapi**

- Ein skal gjeninnføre diagnoselista og rett til fri fysioterapi for trafikkskadde, brannskadeofre og kronisk sjuke.
- Staten må sikre at kommunalhelsetenestane har tilstrekkelege ressursar til dette.

Begrunnelse: Under lanseringa av statsbudsjettet for 2017 fjerna regjeringa diagnoselista og innførte eigenandel på fysioterapi for alle. Dette inneber mellom anna at trafikkskadde, brannskadeofre og ei rekke kronisk sjuke, måtte byrje å betale for behandling som er kritisk for å ha god funksjon og livskvalitet. For mange er dette også behandling som er kritisk for å kome tilbake til, og oppretthalde, plassen i arbeidslivet.

Taket for eigenandelen er sett til 1 990,- Dette førte til ei årleg innsparing på om lag 100 millionar for staten, men betydelege personlege kostnader for individ, i ei utsett gruppe i samfunnet.

Innstilling: Støttast.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

31. Forslagsstiller: ÅLESUND ARBEIDERPARTI

Forslag: **Krav til utbyggere av eiendom i kommunene**

1. Behandling av utbyggingssaker skal følge plan- og bygningsloven. I den politiske behandlingsprosessen må politikerne særlig være oppmerksomme på:
 - at områdets karakter blir ivaretatt
 - at man sikrer åpne siktlinjer (fjordgløtt m.v.) og fellesarealer for leik og fritid
2. Det må bli lettere for førstegangsetablerere å komme seg inn på boligmarkedet. Politikerne må jobbe aktivt for at kommunen skal kunne stille krav til utbyggerne om at en prosentvis andel av leilighetene skal vere rimelige nok til dette.
3. Jordvern skal prioriteres for å sikre areal til matproduksjon. Matjorda skal ikke nedbygges, men disponeres langsiktig og ivaretas for

kommende generasjoner. Økt selvforsyningsgrad er viktig både ut fra beredskaps- og miljøhensyn, og for å sørge for trygg og ren mat til eget folk. Økt matproduksjon skaper i tillegg flere og nye arbeidsplasser.

Begrunnelse: Politikerne må aktivt bidra til at det stilles krav til utbyggere av eiendom i kommunen, og jordvern skal prioriteres.

Innstilling: Oversendes kommunestyregruppa i Ålesund.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt

32. Forslagsstiller: **ÅLESUND ARBEIDERPARTI**

Forslag: **Styrking av praktiske og estetiske fag i grunnskulen**

- Det må kome ei nasjonal satsing på praktisk-estetiske fag i grunnskulen.
- Det må settast av meir ressursar til å utdanne lærarar med denne kompetansen.
- Det må settast av pengar over statsbudsjettet til utforming av fasilitetar på norske skular, utan at dette går ut over kommuneøkonomien.

Begrunnelse: Dei praktisk-estetiske faga i grunnskulen vert nytta som namn på skulefaga: kunst og handverk, mat og helse, kroppsøving og musikk. Felles for desse faga er at de i tillegg til å utvikle praktiske ferdigheiter går inn i en teoretisk og historisk danningstradisjon der kombinasjon av praktisk og teoretisk kunnskap utgjer faga si eigenart. Opplæringa i dei praktisk-estetiske faga vert kjenneteikna blant annet av stor grad av elevsentrering og elevmedverknad i undervisninga, og med elevanes eigenaktivitet som eit viktig metodisk prinsipp.

Born er ulike og lærer på ulike måtar. Det er viktig at skulen er ein plass der alle kan lære og utvikle seg, sjølv om einer ulike. Det er også viktig at ein tidleg får eit forhold til ulike typar fag, med tanke på framtidig rekruttering til yrkesfag og ei satsing på fagarbeidarar.

Innstilling: Støttes.

Hadde ordet: Ingen

Forslag

Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

33. Forslagsstiller: **SULA ARBEIDERPARTI**

Forslag: Sula Ap ber om at årsmøte opphevar vedtak frå 12.-13. mai 1990, som seier at «utsendingar som vert valt til å delta på Landsmøte, skal lokallaget dekke 50% av utgifter». Sula Ap krev at forslag om oppheving har tilbakeverkande verknad for 2019.

Begrunnelse: Sula Ap reagerer med undring på at det er vi som partilag skal dekke 50% av utgifter til delegat frå vårt partilag, som er valt av fylkesstyret, og skal representere alle lokallag og alle medlemmer i Arbeiderpartiet i heile fylke på Landsmøte 2019.

Sula Ap reagerer også på at Styret ved leiar ikkje har informert om vedtaket frå 1990 i forkant, under styremøtebehandling eller i etterkant slik

at vi som lokallag kunne ta ei avgjer om vi hadde økonomi å sende ein delegat til Landsmøte.

Vedtaket som det er vist til er svært urimeleg. Landsmøte er ikkje eit arrangement som er i regi av lokallaga, og kan difor ikkje legge økonomiske ansvar på dei.

Ordning vil med stor sannsynlighet kunne utelukka små partilag med dårleg økonomi til å delta med delegat på Arbeiderpartiet sitt landsmøte. Skal slik ordning halde fram, vil makta i partiet kunne bli lagt på store partilag med god økonomi. Denne ordninga kan ikkje ver i ei sosialdemokratisk ånd.

For Sula Ap vil dette utgjør kr. 4.760,50,- for å representere alle partilag med medlemmer på Landsmøte 4. – 7. april 2019.

Med bakgrunn i det som er skrive i saka, har ikkje Sula Ap økonomi til å dekke utgifter for delegat til Landsmøte. og ber om at fylkesårsmøte gjer vedtak om at saka har tilbakevirkende kraft.

Innstilling: Saka vart på årsmøtet 29/8-20 oversendt fylkesstyret for handsaming og skulle deretter fremmes for årsmøtet 2021. Styret har vurdert forslaget og har forståelse for den situasjonen Sula Ap har kommet i. En finner det vanskelig å gjøre om denne ordningen med tilbakevirkende kraft, blant annet fordi dette vil ha betydelige økonomiske konsekvenser for fylkespartiet. Styret vil imidlertid se på muligheter til å begrense kostnadene for kommunepartiene ved deltakelse på landsmøter framover.

Hadde ordet: Ingen
Forslag
Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt.

34. Forslagsstiller: HUSTADVIKA ARBEIDERPARTI

Forslag: Vedtektenes § 6 Nominasjon til fylkestingsvalg, Tillegg til Nr. 4. Det er ikke i partiets interesser å bli nominert på plass som er sannsynlig fylkestingsplass, samtidig som en er ordførerkandidat i egen kommune.

Begrunnelse: Det er mange uheldige erfaringer med at samme person er nominert høyt opp på fylkestingslista samtidig som en er nominert som ordførerkandidat i egen kommune. Dette har etter vår mening ført til at mange prioriterer lokalvalgkampen i egen kommune framfor fylkestingsvalgkampen. Vi har også sett utspill fra ordførerkandidater som har vært en belastning for valgkampen i andre deler av fylket.

Innstilling: Saka vart på årsmøtet 29/8-20 oversendt fylkesstyret for handsaming og skulle deretter fremmes for årsmøtet 2021. Styret har vurdert saken og innstiller på at dagens ordning videreføres. Samtidig oppfordrer styret framtidige fylkestingsgrupper om ikke å prioritere ordførere til plass i fylkesutvalget. Dette fordi fylkesutvalget er så arbeidskrevende at det kan gå ut over arbeidet som ordfører i egen kommune.

Hadde ordet: Ingen
Forslag
Vedtak Innstillingen enstemmig vedtatt

35. Forslagsstiller: FYLKESSTYRET

Forslag: Egil Ekhaugens pris for godt organisasjonsarbeid

Begrunnelse: Fylkesstyret foreslår at det som en heder til Egil og det han var spesielt opptatt av – godt organisasjonsarbeid - innføres en hedersbevisning som bærer hans navn. Denne prisen erstatter den tidligere hedersbevisningen «Årets kommuneparti». Arbeiderpartiet er og skal være en medlemsorganisasjon. Både enkeltpersoner, utvalg og kommunepartiene er viktige for å gjøre medlemskapet meningsfylt. Gjennom godt organisert organisasjonsarbeid og medlemsrettede aktiviteter skal vi utvikle partiets politikk og vinne nye velgere. Denne prisen kan utdeles både til enkeltpersoner, utvalg, nettverk og kommunepartier e.l. som har utøvd et godt organisasjonsarbeid. Prisen kan utdeles annethvert år. Ved å innføre prisen " *Egil Ekhaugens pris for godt organisasjonsarbeid*" viser fylkespartiet at godt organisert partiarbeidet på kommunenivå er avgjørende viktig. Det vil kunne inspirere alle til å prioritere egen organisasjon og det vil være hyggelig for den/de som får prisen. Prisen vil også være et riktig og godt minne om en meget avholdt fylkessekretær som levde og åndet for godt organisasjonsarbeid: Kriterier for å bli tildelt prisen bør være:

- Godt organisert styrearbeid
- Medlemstilbud i kommunepartiet
- Antall vervede nye medlemmer
- Medlemsvekst i tall og prosent
- Antall ubetalte medlemmer
- Organisasjonsvirksomhet
- Gjennomføring av valgkamp

Prisen kan deles ut på annethvert årsmøte, men bare hvis kriteriene for tildeling er oppfylt. Prisen består av en håndfast gave.

Innstilling: Det innføres en hedersbevisning - " *Egil Ekhaugens pris for godt organisasjonsarbeid*". Utnevningen foretas på årsmøtet. Hvem som skal få prisen skal være konfidensielt fram til utdelingen skjer på årsmøtet. Det er fylkesstyret som fatter vedtak om hvem som skal tildeles hedersbevisningen. Prisen består av en håndfast gave.

Hadde ordet: Per Vidar Kjølmoen, Fylkesstyret.

Forslag

Vedtak: Innstillingen enstemmig vedtatt